

O cură a subiectului, o clinică a ființei vorbitoare

Psihanaliza este o practică de investigație și o cură bazată pe dispozitivul inventat de Freud pentru a înlocui hipnoza ca metodă ce-i oferă subiectului accesul la propriul său adevăr, intim dar și refulat .

Așa cum știm, dispozitivul freudian este un tip particular de conversație, în care subiectul este invitat să respecte regula de a spune orice îi trece prin minte în timpul ședinței, pentru simplul fapt că îi vine în minte, fără să aleagă sau să omită nimic. Subiectul în analiză este, prin urmare, invitat să zică tot ceea ce în acel moment *apare* în gândurile sale, amintiri, afecțiuni, fantasmе, pentru că doar așa își poate da seama de modul înconștient în care, fără să știe, el participă la producția propriilor sale simptome. Psihanaliza este deci *investigație* pentru că vrea să aducă la lumină înconștientul subiectului care îi cauzează simptomele, și este *cură* pentru că numai așa poate ea să îi permită subiectului să schimbe propriul său raport cu simptomele care îl afectează, sau să le facă să dispară.

Ființele umane suferă de o cantitate de simptome și de tulburări – de care s-au ocupat psihopatologia și psihiatria clasică – complet necunoscute altor animale, pentru că nu depind în mod primar de organismul lor, ci de existența lor ca subiecți în relațiile de vorbire și de limbaj cu ceilalți. Existența lor depinde de vorbire și de spunere, deci în vorbire și în spunere se găsește cauzalitatea înconștientă a simptomelor. De aceea *the talking cure* psihanalitică se poate situa la același nivel de cauzalitate.

Psihanaliza este prin urmare o investigație și o cură rezervată ființei vorbitoare, pentru că este întemeiată pe cuvânt. Este cura cea mai puțin veterinară printre toate, pentru că este o cură a subiectului și nu a *aparaturii* sale, nici măcar a celor psihologice, întrucât nu se întemeiază pe observarea fenomenelor subiective, ci doar pe ceea ce subiectul zice *în act*, după cum cere regula analitică, dar și pe modul în care acest subiect este *implicat* în ceea ce spune. Numai prin vorbire există cu adevărat un subiect responsabil și nu doar un aparat funcțional.

Din dispozitivul psihanalitic izvorăște o nouă clinică. Diferența esențială dintre clinica psihanalitică și clinica medicală se poate exprima astfel: în clinica medicală *cunoașterea* (a bolii și a tratamentului posibil) este *de partea medicului*: simptomele sunt un semn pentru *medic*, pentru cunoștințele lui, cărora el poate să le dea un nume și să aplice asupra lor anumite procedee de tratament.

În clinica psihanalitică, *cunoașterea* stă *de partea subiectului care cere* o vindecare, pentru că în înconștientul subiectului sunt situate cauzele simptomelor precum și această cunoaștere: doar că este vorba de o cunoaștere ignorată de subiect (pentru că înconștient) și la care el nu are acces. Pentru a ajunge la această cunoaștere, într-un fel sau altul, dispozitivul practic al psihanalizei este indispensabil.

Analiza intră în funcție când simptomul *face semn* nu terapeutului, ca în clinica medicală, ci *subiectului însuși*: când simptomul îi spune subiectului că există o parte din el care, în mod enigmatic, înconștient, lucrează împotriva lui, divizându-l: parte care poate pune în mișcare în el dorința de a ști ceva despre acest lucru, o dorință însoțită și menținută de funcția analistului, de parteneriatul special pe care acesta îl oferă subiectului. Faptul de a vorbi în psihanaliză îi permite înconștientului să apară ca *structură* și ca *logică* a subiectului, sub forma *nodului* între *simbolic*,

imaginar și real, nod asupra căruia analistul și analizantul pot acționa conform sarcinii și funcției fiecăruia dintre ei.

Și în această legătură specială de discurs, susținută de ceea ce numim transfer, acțiunea analistului este aceea de a permite subiectului să se regăsească și să se orienteze în structura inconștientă care îi condiționează propriile diviziuni, întrebările sale, dorința sa, identificările sale, juisările sale; în plus, acest fapt îi permite subiectului în analiză să aibă acces la adevărul pentru care simptomele sale sunt fapte și expresii.